

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

SOUHRNNÝ AKČNÍ PLÁN STRATEGIE RESTRUKTURALIZACE ÚSTECKÉHO, MORAVSKOSLEZSKÉHO A KARLOVARSKÉHO KRAJE 2022

Příloha 4 – Implementační zásady

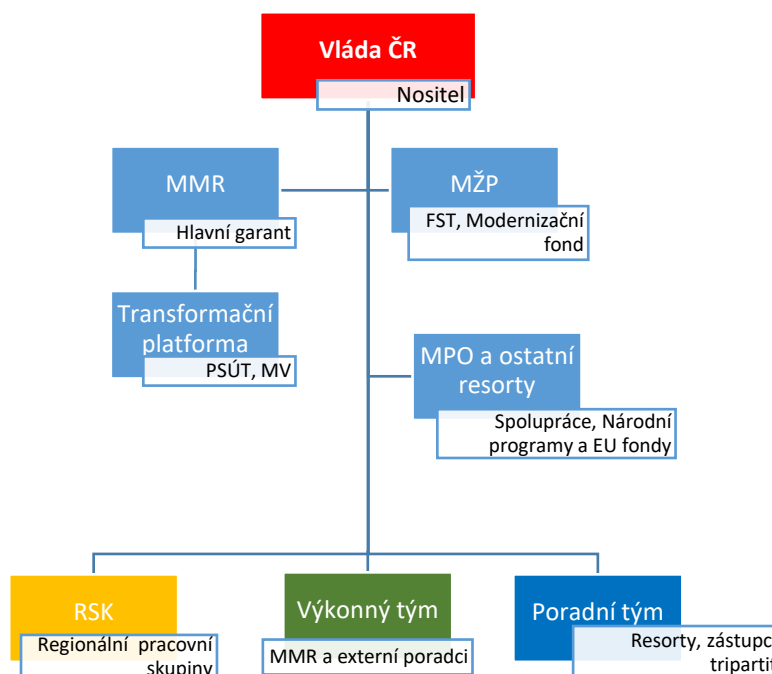
třetí aktualizace

1. Úvod

Implementační zásady Souhrnného akčního plánu Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (dále jen „Implementační zásady“) jsou doplňkem k Implementačnímu a organizačnímu rámci, který byl jako Příloha č. 2 Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje schválen vládou České republiky dne 9. ledna 2017 (dále jen „Strategie“). První aktualizace Implementačních zásad byla jako Příloha č. 3 Souhrnného akčního plánu hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2018-2019 schválena vládou dne 4. září 2018, druhá aktualizace byla schválena vládou dne 29. března 2021.

Implementační zásady řeší jak fázi přípravy, tak i fázi naplňování akčních plánů restrukturalizace, a jejich respektování je nezbytnou podmínkou úspěšné realizace a zajištění jednotného postupu a kontinuity v dlouhodobém procesu restrukturalizace.

2. Organizační struktura

Na národní úrovni je nositelem Strategie a Souhrnného akčního plánu **Vláda ČR**. Hlavním garantem je Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „**MMR**“). V rámci organizační struktury je od roku 2021 Ministerstvo životního prostředí, které plní roli řídicího orgánu Programu Spravedlivá transformace (dále jen OP ST). Státní fond životního prostředí je zprostředkujícím subjektem OP ST. Pro úspěšnou implementaci Strategie je nezbytná úzká spolupráce s dalšími dotčenými resorty. Za účelem efektivní implementace Strategie je ustanoven výkonný tým pracovníků pod oddělením Restart v rámci Odboru strategií a analýz regionální politiky a politiky bydlení **MMR**, který zajišťuje stálou spolupráci se zástupci jednotlivých resortů a dotčených regionálních stálých konferencí.

Součástí řídicí struktury je na pracovní úrovni průřezový poradní tým jako poradní orgán ministra pro místní rozvoj.

Výkonný tým

- Je veden ředitelem / ředitelkou Odboru strategií a analýz regionální politiky a politiky bydlení – MMR.
- Komunikuje s resorty a regionálními stálými konferencemi.
- Rozpracovává opatření vygenerovaná ze strany regionálních stálých konferencí, a to ve spolupráci s dotčenými resorty.
- V případě strategických opatření rozpracovává dané návrhy přímo s nositelem opatření (např. vysokými školami, podnikatelskými subjekty).
- Monitoruje plnění opatření akčního plánu a informuje o aktuálním stavu plnění.
- Je odpovědný za celkovou komunikační strategii vůči veřejnosti.
- Plní roli národního kontaktního místa ve věci zapojení českých regionů do Platformy uhelných regionů, Platformy pro spravedlivou transformaci a s agendou těchto platforem provázaných problematik.
- Zajišťuje činnost Transformační platformy v souvislosti s Plánem spravedlivé územní transformace (PSÚT) ve vazbě na OP ST.

Poradní tým

- Na pracovní úrovni zastřešuje proces implementace Souhrnného akčního plánu.
- Na jednání jsou přizvány resorty dle potřeby, resp. dle projednávaného tématu, případně zástupci dotčených regionů či krajských tripartit.
- Je veden z úrovně ministra pro místní rozvoj.

Regionální stálé konference

Na regionální úrovni jsou garantem realizace regionální stálé konference (dále jen „RSK“), resp. hejtmani, kteří jí předsedají. **Za účelem řízení Strategie je svoláváno jednání RSK rozšířené o zástupce krajské tripartity** daného kraje. Toto složení garantuje zapojení zástupců krajských i obecních samospráv, hospodářských a sociálních partnerů, vysokých škol, zaměstnavatelských svazů apod. Jednání rozšířené RSK svolává její předseda (hejtman) minimálně 2krát ročně.

Role jednotlivých aktérů uvedených v organizační struktuře jsou blíže popsány níže, a to ve vztahu k procesu přípravy a implementace Strategie a Souhrnného akčního plánu.

Pro účely informování širšího spektra klíčových aktérů je **svolávána „Konference Strategie restrukturalizace“** (dále jen „Konference restrukturalizace“). Jednání Konference restrukturalizace je diskusní a konzultační, nikoli schvalovací.

Konferenci restrukturalizace svolává předseda vlády nejméně 1 x za 2 roky, obvykle před předložením aktualizovaného akčního plánu vládě (organizačně zajišťuje MMR) za účasti:

- ministrů/náměstků ministrů věcně příslušných za naplnění restrukturalizace,
- zástupců Parlamentu ČR,
- zástupců RSK a Rad hospodářské a sociální dohody příslušných regionů,
- zástupců Úřadu vlády ČR,
- odborných hostů a přednášejících.

Činnost RSK zajišťují sekretariáty RSK, které v dotčených krajích komunikují se zástupci výkonného týmu a poskytují součinnosti při implementaci a naplňování Strategie a akčních plánů.

3. Příprava a projednávání akčního plánu

Regionální úroveň

Hejtmani **prostřednictvím RSK plní roli garanta Strategie na regionální úrovni**, který reportuje její plnění Ministerstvu pro místní rozvoj. Hejtmani/RSK přitom zastupují zájmy regionů vůči centru na základě znalostí místních podmínek a potřeb s cílem zajistit korektní naplňování Strategie, dosahování výsledků a efektivní využívání veřejných zdrojů uvolněných pro realizaci Strategie, přitom prostřednictvím RSK a jejich pracovních skupin zajišťují zapojení klíčových aktérů z území při přípravě podkladů pro tvorbu akčního plánu Strategie.

V jednotlivých krajích se doporučuje RSK, aby ustanovily pracovní skupiny dle pilířů restrukturalizace, případně pro tyto účely využily stávající pracovní skupiny. Hejtmani stanoví kontaktní osoby pro komunikaci v rámci implementační struktury.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Předkládá vládě aktualizovaný akční plán ideálně ve stejném termínu, jako je předkládán akční plán Strategie regionálního rozvoje (dále jen „AP SRR“), tj. k 31. říjnu. Akční plán Strategie je zpracováván na stejné období jako AP SRR, tj. na dva roky.

RSK předkládají výkonnému týmu podklady pro akční plán v termínu stanoveném MMR. Výkonný tým podklady následně rozpracuje a projedná s příslušnými partnery. V souladu se zákonem č. 2/1969 Sb. MMR koordinuje „činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje“.

MMR plní rovněž roli mediátora mezi různými úrovněmi realizace Strategie (vláda, ministerstva, regiony, zapojení tří krajů do jedné Strategie), což je zajištěno poradním týmem a výkonným týmem (zajišťuje strategické řízení).

Ministerstvo financí

Jedním z podstatných předpokladů úspěšné implementace Strategie je zajištění zdrojů financování. Důležitá je tak role ministerstva financí jako ústředního orgánu státní správy s cílem koordinovat finanční prostředky pro realizaci intervencí uvedených v akčním plánu Strategie s ohledem na schvalovaný státní rozpočet v jednotlivých letech.

Úřad vlády

Úřad vlády je pověřen součinností při naplňování procesních záležitostí a přenosem informací předsedovi vlády.

Do přípravy akčních plánů jsou zapojeny i další ministerstva a subjekty, a to v závislosti na tematickém zaměření jednotlivých opatření, které jsou z regionů navrhovány.

Postup tvorby Souhrnného akčního plánu

Sběr návrhů pro tvorbu opatření provádí výkonný tým a pracovní skupiny RSK¹:

¹ Sběr podnětů probíhá zvolením vhodného uvedeného způsobu, případně jejich kombinací.

- a) prostřednictvím Informačního systému projektových záměrů (dále jen „ISPZ“) spravovaným MMR
- b) elektronickým dotazníkem určeným pro odbornou i laickou veřejnost, jak na regionální, tak na národní úrovni včetně odpovědných ministerstev,
- c) prostřednictvím mediálních výzev určených široké veřejnosti,
- d) na základě osobních jednání s regionálními aktéry v rámci pracovních skupin a platform,
- e) aktualizací opatření již popsaných ve Strategii.

Pro tyto účely jsou ze strany MMR definovány minimální požadavky na údaje, které musí předkládaný návrh obsahovat a forma, v níž budou návrhy předkládány.

Jedná se o návrh pracovního seznamu opatření s anotacemi, popisujícími stručně smysl, případně i fungování daného opatření ve Strategii, včetně návrhu garanta/nositele opatření. Návrh může vzniknout na základě následujících podkladů, vstupů či zdrojů:

- Opatření, již nyní popsaná ve Strategii, může navrhnout výkonný tým, případně ve spolupráci s dalšími experty.
- Opatření do akčního plánu mohou navrhovat také jednotlivé resorty, v jejichž gesci jsou jednotlivé pilíře.
- Návrhy opatření, buď výběrem z již popsaných ve Strategii, nebo nových, mohou být definovány také z diskuse s regionálními hráči či identifikovány v ISPZ. Návrhy je však nutno před zařazením do pracovního seznamu seřadit a konsolidovat.

Pro případný sběr či diskusi o návrzích opatření s regionálními hráči je nezbytné stanovit minimální požadavky na údaje, které musí návrh obsahovat a formu, v níž budou návrhy předkládány.

Návrh opatření nemusí vycházet explicitně z rámce ilustrativních opatření navržených ve Strategii, ani se na ně nemusí omezovat, mohou být navržena nová, s podmínkou, že z anotace bude zřejmé, jak budou fungovat a jakým způsobem přispějí k naplnění jakých cílů Strategie. Opatření (až na odůvodněné výjimky) nemají mít podobu jednotlivých projektů, nýbrž mají mít podobu programů, návrhů systémových změn, pilotních schémat, apod.

Výběr návrhů opatření

Pracovní týmy RSK pro pilíře Strategie ohodnotí opatření podle několika kritérií a uspořádají je do skupin:

- 1) opatření, která budou navržena k dalšímu rozpracování v krátkodobém horizontu a u nichž je pravděpodobné, že jejich realizace může začít v průběhu 6-18 měsíců;
- 2) opatření, která budou navržena k rozpracování, ale jejichž příprava je možná v dlouhodobějším horizontu, bude náročná a složitá a případně bude vyžadovat další analýzy a ověřování;
- 3) opatření, která budou navržena k projednání a rozpracování později.

Seznam bude postoupen k projednání výkonnému týmu, který provede na základě doporučení výběr opatření a schválí jejich rozdělení do výše uvedených skupin. Výkonný tým schválí také navrhované nositele/garanty opatření, kteří ve spolupráci s pracovními skupinami RSK rozpracují jednotlivá opatření.

Rozpracování opatření, koncepty opatření pro akční plán

Jednotlivá opatření budou rozpracována výkonným týmem ve spolupráci se zástupci RSK a dle potřeby i ve spolupráci se zástupci ostatních resortů či jiných relevantních subjektů.

Podle charakteru opatření bude rozpracování probíhat buď:

- na úrovni centrální – základní návrh s následným dopracováním pro místní podmínky na úrovni krajů;
- nebo přímo na úrovni krajů, případně jednotlivého kraje, pokud se bude jednat o specifické opatření pro jeden kraj.

Opatření budou rozpracována jako koncepty, tj. budou pro ně popsány základní parametry a mechanismy působení/fungování. Základní parametry se budou lišit podrobností rozpracování pro opatření (1) rychle zahajovaná a (2) opatření zahajované ve středně a dlouhodobém horizontu.

V průběhu rozpracování opatření do podoby návrhu Souhrnného akčního plánu bude výkonným týmem MMR zajištěna koordinace a provázanost podnětů z jednotlivých krajů a zapojení jednotlivých věcně příslušných resortů a institucí.

Finalizace Souhrnného akčního plánu

Zpracovaná opatření budou předložena rozšířeným jednáním RSK a krajských tripartit k připomínkování. Potvrzení souhlasu s předkládaným návrhem Souhrnného akčního plánu bude vždy dokládáno protokolem z jednání RSK, podepsané jejich předsedou (hejtmanem).

Předložení Souhrnného akčního plánu vládě

Za meziresortní projednání Souhrnného akčního plánu zodpovídá MMR. V případě zásadních změn je MMR povinno konzultovat tyto změny na úrovni výkonného týmu s RSK. Návrhy dokumentů jsou předkládány Konferenci restrukturalizace a Radě hospodářské a sociální dohody ČR. Následně je Souhrnný akční plán předložen vládě k projednání zpravidla v termínu do 31. října daného roku.

4. Naplňování Souhrnného akčního plánu

V rovině naplňování Souhrnného akčního plánu je významná, v návaznosti na organizační strukturu definovanou těmito Implementačními zásadami, úloha především těchto subjektů:

Ministerstva

Úloha jednotlivých ministerstev při naplňování Souhrnného akčního plánu vychází především z charakteru úkolů, které budou jednotlivým resortům zadány k plnění v rámci usnesení, kterým vláda ČR akceptuje Souhrnný akční plán. Ministerstva o svých aktivitách na úrovni plnění těchto úkolů průběžně informují MMR, které následně (i za možnosti využití výkonného týmu) komunikuje tyto informace na regionální úrovni.

Specifickou úlohu na této úrovni v dlouhodobé perspektivě má MMR v pozici Národního orgánu pro koordinaci, tedy centrální metodického a koordinačního subjektu pro implementaci programů spolufinancovaných z fondů Evropské unie.

Regionální stálé konference

Průběžně reportují plnění opatření relevantním aktérům v území a MMR. Rovněž upozorňují výkonný tým na případné významné odchylky při implementaci opatření.

Prostřednictvím sekretariátu RSK průběžně vyhodnocují soulad realizovaných aktivit se Souhrnným akčním plánem a aktivně podporují přípravu a realizaci konkrétních projektů.

Naplňují komunikační Strategii na regionální úrovni.

Podobně jako v případě ministerstev pak dále úloha krajských samospráv při naplňování Souhrnného akčního plánu vychází z charakteru úkolů, které jim budou zadány k plnění v rámci usnesení, kterým vláda ČR akceptuje Souhrnný akční plán (např. potřeba aktivního zapojení se do plnění konkrétních opatření).

Nositelé projektů

S respektem k obsahu opatření definovaných Souhrnným akčním plánem bude moci široká škála subjektů realizovat projekty (např. prostřednictvím dotačních programů vymezených v rámci definovaných opatření), kterými bude hospodářská restrukturalizace naplňována. Realizace těchto projektů se bude řídit specifickými podmínkami např. právě v návaznosti na základě opatření vzniklých (či upravených) dotačních programů, resp. např. specifických výzev. Při přípravě a realizaci projektů mohou jejich nositelé využít facilitační a konzultační podpory sekretariátu RSK, regionálních zastoupení agentur MPO i výkonného týmu pod oddělením Restart na MMR.

5. Finanční zásady

Financování procesu přípravy a implementace

Financování přípravy a implementace strategie RE:START bude optimálně zajišťováno z prostředků Operačního programu Technická pomoc, státního rozpočtu a dalších vhodných zdrojů. Rozpočet musí v sobě zahrnovat prostředky k zajištění následujících druhů nákladů:

- náklady na činnost výkonného týmu a odborných poradců,
- náklady na technicko – administrativní zajištění (pronájmy kanceláří a jiných prostor, služby, technické vybavení atd.),
- náklady na marketing a reprezentaci,
- náklady na analýzy a studie nezbytně související s procesem přípravy a implementace Strategie i ve vazbě na implementaci / aktualizace Plánu spravedlivé územní transformace v rámci Operačního programu Spravedlivá Transformace
- činnost sekretariátů RSK spjatou s problematikou hospodářské restrukturalizace.

Financování opatření Souhrnného akčního plánu

Pro realizaci opatření a intervencí akčního plánu Strategie by měly být v maximální míře využity prostředky stávajících programů jak národních, tak evropských fondů (ve vztahu k programovému období Evropské unie 2021-2027 je potřeba specificky zdůraznit restrukturalizační a transformační potenciál FST a Modernizačního fondu). Pokud nebude možné využít stávající prostředky přímo, např. kvůli poněkud odlišnému nastavení současných

podmínek, je třeba hledat cesty jak existující programy a intervenční nástroje modifikovat tak, aby jimi bylo možné financovat opatření na podporu restrukturalizace.

Některá opatření, např. na podporu podnikání, na rekultivace či využití rekultivovaných ploch, mohou či budou vyžadovat vytvoření národního programu či programů (případně změny plánovat tak, aby nedocházelo k dodatečnému zvyšování státního rozpočtu v příslušném roce), specificky zaměřených na strukturálně postižené kraje, a to v případě, kdy využití dosavadních prostředků bude nemožné. Návrhy na podporu či zvýhodnění určitých aktivit v rámci existujících titulů počítají s respektováním vyjednaných podmínek veřejné podpory pro konkrétní aktivity. V rámci iniciace nových dotačních titulů bude budoucí poskytovatel konzultovat nastavení veřejné podpory s odpovědnými institucemi.

Prostředky fondů EU pokrývají široké spektrum možných aktivit a cílů, jak hospodářského rozvoje, tak sociálního začleňování a lze je využít také pro hospodářskou restrukturalizaci strukturálně postižených krajů. Vzhledem ke specifické situaci strukturálně postižených krajů lze některá opatření podpořit např. cílenými výzvami, které budou zaměřeny na konkrétní typy projektů, cílových skupin a výsledků. Vzhledem ke koncentraci problémů ve strukturálně postižených krajích mohou takovéto specifické výzvy fungovat jako pilotní ověření rozsáhlejších národních programů, které by se poté mohly realizovat v celé ČR.

Vybraná opatření, zejména taková, která budou přinášet výsledky až po určité době a vyžadují strategické rozhodování a plánování realizace, případně návaznost na jiná opatření, musí mít zajištěny dlouhodobé finanční zdroje, které umožní předpovídat dostupnost finančních prostředků a plánování realizačních aktivit na několik let, nikoliv ad hoc dle každoročních rozpočtů (s ohledem na platnou legislativu se jako vhodné jeví využívání právě fondů EU). Tyto zdroje však musí být podmíněny dosahováním dílčích výsledků a prokazováním přínosů k restrukturalizaci. Subjekt, který bude zodpovědný za realizaci příslušných opatření, bude zodpovídat nikoliv pouze za technicky/formálně správnou administraci přidělených finančních prostředků, ale za dosažené výsledky.

Fond pro spravedlivou transformaci

FST představuje jeden ze základních nástrojů pro posílení restrukturalizačních a transformačních aktivit na území dotčených regionů. Strategie RE:START byla vstupním dokumentem pro zpracování Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT) na jehož základě byl vytvořen Operační program Spravedlivá transformace.

Strategie zohledňuje klíčové aspekty transformace energetiky a aktivity FST mohou přispívat k jejímu naplňování. Rovněž akční plány mohou zahrnovat aktivity, které jsou prioritou krajů v rámci transformace energetiky s využitím nástrojů Mechanismu pro spravedlivou transformaci.

Transformační platforma byla využita pro přípravu PSÚT (gesce MMR).

6. Monitorování realizace akčních plánů a hodnocení naplňování Strategického rámce hospodářské restrukturalizace

Monitorování Akčních plánů a Zpráva o realizaci opatření akčního plánu

Výstupem procesu monitorování je **Zpráva o realizaci opatření akčního plánu** (dále jen zpráva o realizaci), která se zpracovává 1x ročně, vždy ke stavu k 31. 12. daného roku. Zpráva o realizaci musí být zpracována nejpozději do 15. 3. následujícího roku. Zpráva o realizaci se předkládá vládě ČR každoročně pro informaci k 31. 5., případně společně spolu s návrhem aktualizace akčního plánu.

Zprávu o realizaci zpracovává výkonný tým ve spolupráci s nositeli opatření/organizacemi zodpovědnými za realizaci jednotlivých opatření. Nositelé opatření poskytují na vyžádání výkonného týmu informace, data a podklady pro zpracování zprávy o realizaci v rozsahu a členění podle požadavků.

Zpráva o realizaci obsahuje především následující informace:

- Přehled opatření realizovaných v předešlém období a přehled finančních prostředků skutečně vynaložených na daná opatření v členění jednak podle pilířů Strategie, jednak podle zdroje financování, a to nejméně v rozlišení zdrojů ESIF (resp. fondů kohezní politiky), zdrojů státního rozpočtu, zdrojů krajských a zdrojů obecních rozpočtů.
- Informace o opatřeních probíhajících a o stavu jejich realizace, informace o opatřeních ukončených a souhrnné informace o plnění akčního plánu v členění podle pilířů a strategických cílů Strategie.
- Přehled výsledků, kterých bylo dosaženo v jednotlivých opatřeních akčního plánu v předešlém období a informaci o tom, jak tyto výsledky přispěly k naplnění cílů daného opatření.
- Informaci o postupu realizace Strategie prostřednictvím akčních plánů – informaci o naplňování cílů příslušného strategického cíle Strategie:
 - Informaci o postupu naplňování cílů Strategie a o dosažených výsledcích na základě ukončených intervencí nebo intervencí probíhajících v předešlém roce.
 - Informaci o plánovaném naplňování cílů a o plánovaných výsledcích na základě probíhajících a plánovaných intervencí, na rok, v němž je Zpráva o realizaci předkládána a na další rok.
- Informace o naplňování strategických cílů na základě indikátorů, uvedených ve Strategii. V případě, kdy je jednotlivé opatření (jeho cíle) měřeno stejně či podobně jako cíl Strategie, bude uveden také příspěvek daného opatření k naplnění příslušného strategického cíle s využitím ukazatelů uvedených ve Strategii u příslušného strategického cíle.
- Informace o návaznosti/spolupůsobení či naopak o nedostatcích v návaznosti těch opatření akčního plánu, která na sebe mají navazovat nebo se navzájem podmiňují a informace o koordinaci opatření mezi jednotlivými nositeli opatření.

- Informaci o rizicích, překážkách a nedostacích realizace.

Zpráva o realizaci zahrnuje rovněž souhrn doporučení pro realizaci akčního plánu v daném a následujícím roce. V případě, že se zpracovávají specifická hodnocení, zahrnuje Zpráva o realizaci také hlavní závěry a doporučení z těchto hodnocení. Zpráva o realizaci může zahrnovat také závěry analýz apod., ze kterých mohou vyplývat závěry pro zaměření opatření v dalších letech a návrhy na aktualizaci Strategie.

Zprávy o realizaci předkládá MMR: RSK, Konferenci Strategie restrukturalizace a vládě ČR.

Hodnocení plnění Strategie

Hodnocení Strategie (z něhož se odvíjejí jednotlivé akční plány) se zpracovává jako tzv. „průběžné hodnocení“, nejméně jednou za tři roky formou aktualizace Strategického rámce strategie RE:START.

Hodnocení se zaměřuje především na:

- Postup dosahování strategických cílů Strategie, a to měřený jak prostřednictvím ukazatelů, které jsou ve Strategii uvedeny, tak prostřednictvím dalších informací, vč. informací kontextových a ukazatelů dodatečných, které ve Strategii nejsou uvedeny (formou aktualizace vstupní analýzy).
- Organizační a institucionální zajištění realizace akčních plánů, spolupráci jednotlivých aktérů při realizaci, a to jak na spolupráci na národní úrovni, na spolupráci národní a krajské úrovně a na spolupráci aktérů v krajích.
- Identifikaci nedostatků a překážek realizace akčních plánů a na příklady dobré praxe, které by se měly rozšířit.
- Návrh aktualizace Strategie a na doporučení pro realizaci akčních plánů v dalších letech a na koordinaci jednotlivých opatření.

Za zpracování aktualizace strategického rámce je zodpovědné MMR.

Výsledky, závěry a doporučení hodnocení plnění Strategie se předkládají RSK, Konferenci restrukturalizace a prostřednictvím MMR vládě ČR.